

Hints CopyRight

Jaargang 1 - nummer 3

In deze uitgave:

Gedragsproblemen en hoogbegaafdheid (pag. 3)

Het goed in kaart brengen en omschrijven van het probleem is de eerste belangrijke stap

Bedekken met de mantel der hoogbegaafdheid (pag. 5)

Niet alle gedragsproblemen worden veroorzaakt door de hoogbegaafdheid

Opvoeden is een lastig karwei (pag. 6)

Het lijkt zo simpel maar het kan zo moeilijk zijn als je kind niet doorsnee is

Luisteren naar kinderen en dan? (pag. 7)

Het verhogen van de eigenwaarde door een andere aanpak

Het sprookje van het lelijke eendje (pag. 8)

Over twee baby's en hun linker- en rechterhersenhelften

HINTS COPYRIGHT IS EEN UITGAVE VAN

Van de redactie

De laatste tijd zijn er veel programma's op tv waarin opvoeden en gedragsproblematiek centraal staan. In gezinnen met krijsende en stampende kinderen komt een 'supernanny' en met haar richtlijnen, een schema aan de muur en tips lukt het de ouders om binnen afzienbare tijd hun kroost weer handelbaar te maken. Ontspoorde jongeren gaan koken of worden via allerlei trajecten begeleid en weer op de rails gezet en op de late avond legt dr. Phil uit hoe je bepaalde gedragsproblemen moet aanpakken. Maar wanneer spreken we eigenlijk van gedragsproblemen? Wat voor de een heel normaal is wordt door een ander vaak als heel storend ervaren. En enig gedrag is op bepaalde momenten geen probleem maar op andere tijden ontoelaatbaar. En is bepaald gedrag aangeleerd of aangeboren? En hoe zit het met de (gedrags)problemen die we zien bij onze hoogbegaafde kinderen. Komen deze voort uit hun hoogbegaafdheid of zijn er ook andere oorzaken aan te wijzen? Insteken genoeg voor de redactie om in deze uitgave van de Hints CopyRight aandacht te besteden.

Wederom hebben we een aantal mensen bereid gevonden om vanuit hun professie als hulpverlener of als ouder ons van artikelen te voorzien en we zijn hen hiervoor zeer erkentelijk.

Zo is er een artikel van een orthopedagoog over gedragsproblemen in relatie met hoogbegaafdheid waarbij wordt ingegaan op het belang van het onderkennen en het in kaart brengen van de problemen. Daarnaast worden termen als primaire en secundaire gedragsproblematiek en enkelvoudige en meervoudige problemen toegelicht. De voorzitter van Hint Limburg vraagt zich vervolgens af of alle probleemgedrag wel veroorzaakt wordt door de buitenwereld en of enige zelfreflectie niet ook weleens op haar plaats is. En dat opvoeden een lastig karwei is weten de meesten van ons onderhand vooral als je, net zoals Jacqueline in dit verhaal, wel intuïtief aanvoelt dat er iets niets klopt, maar dat eerst pas na een hele poos, en met alle problemen van dien, bevestigd krijgt.

Dat niet alleen actief luisteren naar kinderen maar hen ook de mogelijkheid bieden om zelf met ideeën te komen en hier zelf beslissingen over te nemen, positief werkt op de motivatie en prestaties van leerlingen heeft Joseph ervaren in zijn werk binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs voor Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen. Tenslotte, een sprookje (of toch niet?) over het lelijke eendje en hoe twee baby's en hun linker- en rechterhersenhelft hierin terecht zijn gekomen.

Wij wensen u veel leesplezier en mocht u op- of aanmerkingen hebben of ideeën hebben voor een volgende CopyRight dan kunt u altijd reageren via redactie@hintnederland.nl.

**Op de oproep voor nieuwe redactieleden hebben we bij de Limburgse redactie 3 aanmeldingen binnen gekregen waardoor we in het zuiden weer op volle sterkte zijn. De redacties van Hint Noord-Zuid-Holland en Hint Noord-Brabant kunnen echter nog mensen gebruiken dus meldt u nu aan via:
info@hintnoordzuidholland.nl of info@hint-noord-brabant.nl**

Gedragsproblemen & hoogbegaafdheid

Er valt veel te zeggen over hoogbegaafdheid en gedragsproblemen. Feit is dat je er als ouder(s) vaak mee wordt geconfronteerd en in mijn werk als orthopedagoog heb ik er vrijwel dagelijks mee te maken. Reden te meer om er eens een en ander over op papier te zetten.

Algemeen geldt voor gedragsproblemen dat men zich allereerst af moet vragen wat nu het probleem is. Het probleem moet zo gedetailleerd mogelijk in kaart worden gebracht om er vervolgens adequaat op te kunnen anticiperen. Je moet weten om welk gedrag het gaat en in welke situatie dat gedrag voorkomt. Dit lijkt misschien een open deur, maar het gebeurt maar al te vaak dat ouders en leerkrachten hier geen duidelijk antwoord op weten te geven. Pogingen om het storende gedrag te normaliseren mislukken dan ook maar al te vaak.

De volgende vraag zal altijd moeten zijn van wie het probleem is. Deze vraag is net zo of nòg belangrijker dan de eerste! Het antwoord hierop kan verrassend zijn en een totaal ander beeld op het gedragsprobleem bieden. Ik krijg regelmatig wanhopige ouder(s) te spreken die horen dat hun kind op school niet te handhaven is terwijl zij thuis geen enkel probleem hebben met hun kind. Het tegenovergestelde is echter ook aan de orde van de dag. Het is dan ook zeer aantrekkelijk om de oorzaak van het probleem bij de ander neer te leggen. De school wijt het maar al te snel aan het kind of de opvoeding van de ouders. Ouders leggen het daarentegen maar al te graag bij de school neer of soms bij hun kind en in het ergste geval geven ze elkaar de schuld. U kunt zich de kluwen waarschijnlijk wel voorstellen die er ontstaat.

Mijn taak is dan ook meestal om van een afstandje mee te kijken en eens met het kind zelf te praten. Kinderen hebben erg vaak enorm goede en duidelijke redenen voor hun gedrag en afhankelijk van hun leeftijd en cognitie zijn ze in staat om dit te formuleren.

Bij hoogbegaafdheid en gedragsproblemen hebben we in veel gevallen te maken met secundaire gedragsproblematiek. Hiermee worden de problemen bedoeld waarvan de hoogbegaafdheid de grootste of meest aannemelijke oorzaak van het probleemgedrag is.

Naast deze secundaire gedragsproblemen bestaan er sommige gevallen waarbij het gedragsprobleem primair is. Hierbij is het niet de hoogbegaafdheid die de belangrijkste oorzaak van het probleemgedrag is, maar ligt de oorzaak van het probleemgedrag in het kind zelf en is het niet bij machte dit te veranderen. Dit zijn de zeer hardnekkige gedragsproblemen, waarbij er sprake is van een psychiatrische stoornis die door de kinderpsychiater gediagnosticeerd en behandeld moet worden.

Omdat er meer is tussen hemel en aarde zijn er ook hier allerlei mengvormen mogelijk, waardoor het vaak lastig is te bepalen of het een secundair of een primair probleem betreft.

Het komt regelmatig voor dat er naast de problemen die een kind heeft op grond van de hoogbegaafdheid er ook bepaalde gedragsproblemen zijn die men bij stoornissen als bijvoorbeeld AD(H)D en vormen van autisme tegenkomt. Het is dan van groot belang zo precies mogelijk na te gaan wat de oorzaak is van de gedragsproblemen. Het kan namelijk zijn dat een kind én hoogbegaafd is én bijvoorbeeld ADHD heeft. We spreken dan van meervoudige problematiek. Bij dit soort problemen moet er vanuit verschillende disciplines hulp worden geboden. Een goed interdisciplinair werkend team hulpverleners dat samenwerkt met de ouder(s) geeft de beste resultaten.

Bij hoogbegaafdheid is er regelmatig sprake van meervoudige problematiek. Bij dit soort problemen is het bij de behandeling belangrijk in te zetten op de oorzaak die (waarschijnlijk) de meeste gedragsproblemen veroorzaakt. Dit is niet altijd even eenvoudig na te gaan en de meningen hierover willen dan ook nog wel eens flink verschillen.

Bij de enkelvoudige problemen, waarbij de hoogbegaafdheid de grootste oorzaak is van het probleemgedrag, is de aanpak van verschillende factoren afhankelijk. Allereerst zijn er aanzienlijke verschillen tussen de hoogbegaafde meisjes en jongens. Vervolgens zijn er de verschillen in gedrag thuis en op school. Generaliserend vertonen op school de meeste meisjes aangepast (probleem)gedrag en de jongens onaangepast (probleem)gedrag. Thuis in hun veilige omgeving zijn de meisjes regelmatig gedragsmatig moeilijk, zijn ze gesloten, huilen ze veel en/of hebben zij veel last van psychosomatische klachten. Bij jongens is er thuis regelmatig geen enkel probleem of is er sprake van hetzelfde onaangepaste gedrag als op school. Door deze verschillen tussen de beide seksen worden de problemen van jongens eerder herkend en wordt er eerder gehandeld. Omdat de meisjes zich zo vaak feilloos aanpassen, vallen hun gedragsproblemen (aanpassing zie ik ook als een gedragsprobleem) veel minder snel of niet op. Leerkrachten zien vaak geen enkel probleem en mede daarom ook geen aanleiding actie te ondernemen. Hierdoor komen deze meisjes dan enorm

tekort.

Daarbij zijn er ook nog verschillen tussen de basisschoolkinderen en de jongeren in het voortgezet onderwijs. Het voert te ver om daar in dit kader op in te gaan.

Ik geef hier tot slot nog enkele algemene adviezen die op grond van mijn ervaring bij hoogbegaafdheid vrij effectief blijken te zijn.

- Als uw kind hoogbegaafd blijkt te zijn, is het zeer aantrekkelijk om vrijwel alle problemen van uw kind of de problemen die u met uw kind heeft aan de begaafdheid van uw kind te wijten. Al is dit een vrij logische reactie, u moet hiermee voorzichtig zijn omdat de kans dan reëel is dat uw kind slachtoffer wordt van zijn of haar eigen begaafdheid. Als je als kind telkens hoort dat het je begaafdheid is die je parten speelt, dan is een logische reactie niet zo blij te zijn met dat deel van jezelf. Het wordt dan moeilijk om je eigen talenten optimaal te benutten. Een andere mogelijkheid die meer bij jongens voorkomt is dat ze zichzelf gaan overschatten. Deze overschatting resulteert ook in een belemmering om hun talenten te benutten.
- Stel duidelijke grenzen! Juist bij hoogbegaafde kinderen is dit van essentieel belang omdat ze als geen ander grenzen zullen aftasten. En wat is er veiliger (en dus aantrekkelijker) om dat het eerst bij je ouder(s) te proberen. Heeft u bijvoorbeeld genoeg van de volgende dreinerige discussie? Stop het dan door dit te zeggen en er vervolgens niet meer op in te gaan.
- Heb begrip voor het onbegrip of de weerstand van de leerkracht(en) of de school. Met een kritische doch begripvolle houding bereikt u het meeste voor uw kind.
- En ten slotte accepteer dat het Nederlandse onderwijs systeem verre van ideaal is voor begaafde kinderen en probeer binnen dit systeem zaken zó op poten te krijgen dat uw kroost er wel bij vaart. U kunt in uw eentje het systeem niet veranderen en ook een vereniging als Hint heeft moeite genoeg om telkens kleine stapjes vooruit te zetten.

Jen van Leeuwen, orthopedagoog

Jen van Leeuwen is orthopedagoog en heeft een eigen praktijk in Maastricht. Sinds 1997 houdt hij zich voornamelijk bezig met 'hoogbegaafdheid', zowel met het testen als met de begeleiding van kinderen en jongeren. Voor Hint Limburg heeft hij verschillende workshops verzorgd zowel voor kinderen in het basisonderwijs als ook in het voortgezet onderwijs.

Citaten

Mensen hebben **waarden** en **normen**. Waarden zijn ideeën die mensen heel belangrijk vinden. Normen zijn regels over hoe iemand zich moet gedragen. Mensen brengen waarden en normen op anderen over. Dat gaat vooral via de opvoeding. Opvoeding is het aanleren van gedrag.

uit: Impuls Maatschappijleerboek

Opvoeding is het proces waarin iemand wordt gevormd naar de norm van diens opvoeder(s) en daarmee meestal de samenleving waarin hij leeft. Vaak wordt deze term gebruikt voor kinderen, die tijdens hun jeugd de gewoontes, normen en waarden van hun omgeving krijgen bijgebracht.

uit: Wikipedia

Pedagogie of **opvoeding** omvat alle activiteiten die het bereiken van de lichamelijke, psychische en maatschappelijke volwassenheid van de jongere generatie bevorderen. Deze activiteiten laten zich onderscheiden in "natuurlijke", die zich in de dagelijkse omgang tussen volwassenen en onvolwassenen voordoen, en "georganiseerde". De georganiseerde opvoeding omvat het gehele schoolwezen en voorts alle voorzieningen die, op verschillend niveau, verschillende aspecten van de persoonlijkheid tot ontwikkeling brengen.

uit: Encarta - naslagbibliotheek Winkler Prins

Bedekken met de mantel der hoogbegaafdheid..

Toen ik vele jaren geleden 'begon' met hoogbegaafdheid was dat een begrip dat je alleen rechtmatig mocht gebruiken als je Einstein heette. Ik kwam het daarna voor het eerst weer tegen met betrekking tot mijn kinderen in een tijd dat sommige leerkrachten zelfs al vaag ergens iets gehoord hadden over onderpresteren. De laatste jaren is er heel veel veranderd. Informatie over hoogbegaafdheid is betrekkelijk gemakkelijk te verkrijgen en vooral ouders zijn zeer goed geïnformeerd. Ook leerkrachten zijn beter op de hoogte van de problematiek rond hoogbegaafdheid, hoewel het toepassen van kennis in de praktijk toch langjarige ervaring vereist.

Ondanks goede voorlichting en makkelijk toegankelijke informatie, mondiger ouders, meer betrokken leerkrachten en min of meer sociaal-maatschappelijke aanvaarding van hoogbegaafdheid, blijven gedragsproblematieken een moeilijk te bespreken item. Wij ouders zijn geneigd alles met de mantel der liefde (lees 'hoogbegaafdheid') te bedekken en leerkrachten hebben grote moeite het gedrag van hoogbegaafden niet te stigmatiseren of juist los te zien van dat van de leeftijdsgroep.

Dat onze kinderen zich anders gedragen dan 'gewone' kinderen is natuurlijk wel waar. Ze liggen sociaal-emotioneel immers meestal vóór op hun leeftijdgenoten. Het is bekend dat als je hun gedrag relateert aan dat van normale, oudere kinderen, hun gedrag een stuk beter verklaarbaar is. Daarnaast ondervinden onze kinderen vaak problemen vanuit hun omgeving waardoor ze 'afwijkend' gedrag gaan vertonen. Kinderen die bijvoorbeeld onderpresteren en die door hun omgeving niet als zodanig worden erkend kunnen autistische gedragskenmerken gaan vertonen of zelfs agressief gedrag. Het is noodzakelijk dit vanuit hoogbegaafdheid te verklaren. Probleemgedrag dat duidelijk verklaarbaar is vanuit hoogbegaafdheid moet ook vanuit hoogbegaafdheid aangepakt worden.

Maar beslist niet alle probleemgedrag wordt veroorzaakt door de buitenwereld. Bij het zoeken naar oplossingen moet je je niet alleen richten op het veranderen van de buitenwereld (school, familie, burens, kennissen), maar je moet ook openstaan voor de noodzaak van veranderingen binnen het gezin en bij het kind zelf. Wetend dat ik mij hiermee op gevaarlijk terrein begeef, heb ik lang getwijfeld of ik dit onderwerp wel zou aansnijden. Immers het gevaar bestaat dat leerkrachten deze uitspraak tegen je gaan gebruiken. En ook ouders, vaak wanhopig vanwege de problemen van hun kinderen staan niet te wachten op een terechtwijzing. En zo is het ook niet bedoeld. Als moeder van twee hoogbegaafde onderpresteerders weet ik maar al te goed dat onze dagen tot bedtijd gevuld zijn met het begeleiden van de kinderen. Wij ouders begrijpen onze kinderen zo goed dat het soms pijn doet. Geen buitenstaander kan zich daar een voorstelling van maken. En dat mag je als ouder ook niet verlangen.

Sterker nog, wordt de omgeving geconfronteerd met een kind dat zich niet aan algemeen geldende gedragscodes (niet groepscode, dat is iets anders) en -normen houdt, dan kan de omgeving daar alleen maar afwijzend op reageren. Dat is volkomen normaal. De tamelijk onschuldige opmerking "weet u dan niet dat ik hoogbegaafd ben!", kan, afhankelijk van de situatie, grote ergernis oproepen. Kinderen die de omgeving duidelijk laten merken dat ze onschendbaar zijn vanwege hun hoogbegaafdheid roepen vaak een sterke afkeer op bij anderen. Overigens mag je dit niet verwarren met de afkeer van leerkrachten veroorzaakt door hun eigen gevoelens van onmacht. Het gaat mij om gedrag van kinderen dat duidelijk niet bij de situatie past.

Onze kinderen zijn meesters in het doorgronden van situaties, maar weten niet altijd goed wat hun eigen opmerkingen of gedrag teweeg brengen. Maar je kunt het ze wel leren! Een kind dat zijn omgeving met charme kan bespelen (waarbij het zijn eigen ik niet hoeft te verloochenen) heeft de wereld zo goed als aan zijn voeten liggen: het is dan alleen nog een kwestie van tijd. Onderhandelingen op school verlopen gemakkelijker en vlotter en je krijgt meer gedaan bij leerkrachten, want je kind is immers een prettig kind! Nou hoor ik menige ouder al verwijtend roepen dat je kind daartoe dan ook eerst goed in zijn vel moet zitten. Ja, dat is waar. Geen speld tussen te krijgen. En daartoe heb je vaak toch dat begrip van leerkrachten nodig. Ook waar: Maar eentje moet de eerste zijn die de cirkel doorbreekt. Je houding als ouder speelt immers een grote rol. Hoe jij communiceert met je omgeving is bepalend voor de wijze waarop de omgeving tegen jou en dus tegen je kind aankijkt en bepalend voor de manier waarop je kind zijn omgeving tegemoet treedt. Het is niet altijd gemakkelijk om je attitude ten aanzien van een omgeving die je kind lijkt af te wijzen ten positieve te veranderen. Maar je hebt immers geen keus. En je motivatie is dat het werkt!

Nou is het een feit dat hoogbegaafden en 'normalen' elkaars taal niet spreken. Hoogbegaafden hebben echter de vermogens om de 'anderen' te leren begrijpen. Daartoe moet je natuurlijk wel eerst weten hoe je zelf in elkaar zit en hoe (anders) anderen in elkaar zitten. Hint Limburg verzorgt met enige regelmaat workshops voor kinderen en jongeren met het doel zichzelf beter te leren kennen en inzicht te krijgen in de eigen hoogbegaafdheid. Ook is er een cursus in ontwikkeling waarin ouders geleerd wordt beter te communiceren met school. Tijdens de regelmatig georganiseerde school-koffieavonden worden leerkrachten en ouders al met elkaar in gesprek gebracht. Verder kan HINT doorverwijzen naar professionele cursussen sociale vaardigheden voor hoogbegaafde kinderen. Ook voor hoogbegaafde ouders zijn er eerder al workshops geweest met het doel inzicht te krijgen in zichzelf.

Je staat dus niet alleen. HINT kan je helpen. Informatie over cursussen en workshops wordt regelmatig bekendgemaakt via post en mail.

Hillian Stevens, voorzitter HINT Limburg

Opvoeden is een lastig karwei

Voordat je kinderen hebt weet je precies hoe het allemaal wel en vooral hoe het niet moet. Dat dat anders uitpakt wanneer de kinderen er eenmaal zijn, daar zijn we het eigenlijk allemaal wel over eens.

Toegegeven, het is even schrikken als je toch iets doet waarvan je jarenlang hebt geroepen "dat zou ik nooit doen" maar oké, je mag een keer een foutje maken.

Voor mij werd het pas echt moeilijk toen ik besepte dat het me helemaal niet lukte. Maandenlang heb ik me afgevraagd waarom ik mijn kinderen zo moeilijk vond terwijl iedereen om me heen alles fluitend leek te doen. Woest was ik soms omdat ik niet begreep waarom ik, die toch enigszins pedagogisch onderlegd is, er niets van bakte. Waarom was ik zo een slechte moeder met helemaal geen geduld en begrip en waarom deden mijn kinderen dingen die ik helemaal niet begreep. Hoe kwam het dat mijn kind nooit in zijn wandelwagentje wilde en dat we hem dan met z'n tweeën moesten vasthouden om het gordeltje vast te kunnen maken waar naar hij zich uiteindelijk na veel gekrijs overgaf? Waarom moest mijn kind zo ontzettend hard met zijn hoofd tegen muren en vloer bonken wanneer hij zijn zin niet kreeg? En waarom moest ik de hele dag antwoord geven op de meest vreemde vragen en gedachtes van mijn zoon?

Ik voelde hoe de omgeving naar ons keek en een oordeel vormde: Ik kon mijn kind niet opvoeden! Ik begreep er niets van en mijn woede en frustratie werden steeds groter. Mijn oudste zoon kostte zoveel energie dat we 's avonds helemaal kapot waren. Dikwijls heb ik in een wanhopige bui naar mijn man geroepen dat het zo niet langer kon en dat ik rijp was voor een inrichting....

Op een dag was mijn zoon weer in een compleet hysterische bui en vrat energie. Die dag was mijn vader bij mij aan het klussen. Aan het einde van de dag gevraagd, "pap, ik weet dat ik ook een druk kind was, was ik dan ook zo?" Mijn vader dacht even na en zei me dat dit niet het geval was, volgens hem was het gedrag van mijn zoon niet normaal.

Eindelijk had ik bevestiging dat het misschien niet alleen aan mij lag! Ik trok de stoute schoenen aan en ging iedereen die ik vertrouwde in mijn omgeving af die veel met mijn zoon in aanraking kwam. Van iedereen kreeg ik hetzelfde antwoord, mijn zoon was een bijzonder kind en nee, het lag in hun ogen niet aan mijn opvoeding, zij merkten allen zelf ook problemen wanneer zij zich met hem bezighielden. Wat was ik blij dat te horen; dat had ik nu net even nodig op dat moment. Nog een half jaar en dan zou hij 4 worden.

Mijn moeder adviseerde me om hulp te zoeken omdat het volgens haar zo niet langer kon. Heldhaftig heb ik standgehouden omdat ik persé wilde dat mijn zoon blanco naar school zou kunnen gaan zodat men niet meteen allerlei vooroordelen zou hebben. Gelukkig kon ik regelmatig bij mijn ouders en mijn zus uithuilen anders had ik het nooit volgehouden.

Ik keek met groot verlangen uit naar de dag dat hij vier werd en naar school zou mogen. Eindelijk even rust. Ook dat bracht weer verwarde gevoelens naar boven want het hoort toch niet zo te zijn dat je zo blij bent dat je kind naar school gaat zodat de zorg en aandacht dan gedeeld gaat worden. Al snel bleek dat er ook op school problemen waren. Eigenlijk was ik weer blij en opgelucht want ook zij zagen dus dat er iets aan de hand was en dat het niet aan de opvoeding lag. Natuurlijk is het niet leuk als school aangeeft dat het niet zo goed gaat, maar ik was daar toch al wel een beetje op voorbereid gezien de situatie thuis. Afijn, om een lang verhaal kort te maken, mijn zoon werd getest en uit de test kwam dat hij hoogbegaafd was. Het feit dat ik had aangegeven dat ik er ook wel wat autistische trekjes in zag werd vrolijk weggewuifd door de schoolbegeleidingsdienst, want alles lag aan het hoogbegaafd zijn. Mijn zoon zou vervroegd doorstromen naar groep 3 en daarmee zou alles opgelost zijn. Ik kon maar niet geloven dat de oplossing zo simpel zou zijn maar het was het proberen waard.

In groep 3 bleven de problemen in de omgang met de leerkracht en klasgenoten. Op eigen initiatief zijn we naar een kinderpsychiater gegaan die al snel het label PDD-NOS op mijn zoon plakte en nog een jaartje later werd het definitief Asperger. Dus mijn gevoelens waren toch juist! Vanaf dat moment heb ik geleerd om vooral op mijn eigen intuïtie af te gaan voor wat het opvoeden betreft en dat doe ik nu nog steeds.

Natuurlijk ben ik nog steeds zoekende en heb nog steeds dagen dat ik niet weet hoe ik dingen aan moet pakken in de opvoeding, alleen vertrouw ik nu op mijn gevoel en het gaat niet vaak mis als ik mijn gevoel volg! Ik kan ook uitkijken naar de koffieochtenden van HINT waarbij ik enorm veel steun en advies heb gekregen en nog steeds krijg van mensen die precies begrijpen waar je het over hebt. Als ik ergens echt niet uitkom schroom ik niet om de telefoon te pakken en een hulpverlener waar ik goede ervaringen mee heb te bellen voor advies. Iedere keer weer krijg ik van de hulpverleners te horen dat het niet meevalt om een kind als mijn zoon op te voeden en iedere keer weer geeft me dat toch weer een stukje erkenning. Het is ook moeilijk en ik mag het moeilijk vinden maar we zijn met ons gezin ondertussen al een heel eind gekomen!

Laat de rest van de wereld dan maar denken dat ik mijn kinderen niet op kan voeden, ik weet wel beter.....

Jacqueline

Luisteren naar kinderen en dan?

Naar aanleiding van het boek van Thomas Gordon werd ik geïnspireerd om een stukje te schrijven over mijn persoonlijke ervaringen met kinderen van 12 tot 20 jaar in het Voortgezet Speciaal Onderwijs voor Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen (VSO ZMOK) waar ik gedurende 7½ jaar werkzaam ben geweest.

Ik werd daarbij veelvuldig geconfronteerd met opstandig gedrag maar ook even zo vaak met onderpresteerders. Al snel werd het mij duidelijk dat het gedrag van de leerlingen die aan mij werden toevertrouwd, werd gevoed door een innerlijke drijfveer. Merendeels hadden ze zich dit gedrag aangeleerd om niet meer gekwetst of fout begrepen te worden. Duidelijk was gebleken dat wanneer iemand hen ging vertellen wat er van hen verwacht werd of zelfs wat ze verplicht werden te doen, dat het fout ging.

Voor mij werd het in die tijd helder, dat er enkel resultaten zouden kunnen worden geboekt door een luisterend oor te hebben voor deze leerlingen en de uiteindelijke beslissingen bij hen te laten liggen. "De wind uit de zeilen te nemen" noemde ik het toen vaak. Al snel kwamen de resultaten en voor de meeste leerlingen was het een verademing dat ze zelf mochten bepalen en uiteindelijk beslissen wat ze zouden gaan ondernemen.

Wanneer je dan de theorie van Thomas Gordon ter hand neemt, is dit bijna met elkaar te vergelijken. Zonder deze theorie te kennen had ik een overeenkomende manier gevonden om met deze kinderen te werken. Vooral het respect en begrip voor de eigenwaarde van deze leerlingen gaf ruimte om met hen te werken. Ook het steeds weer vragen en actief luisteren naar wat ze werkelijk bedoelden met hun uitingen en gedrag bracht duidelijkheid.

Echter versilde mijn aanpak uiteindelijk toch op een heel belangrijk punt. Nadat de leerlingen zich naar mij toe veilig voelden en met mij hun innerlijke drijfveer en wijsheid deelden, mochten ze ideeën aandragen welke zij zouden willen realiseren. Wanneer een leerling een keuze had gemaakt met betrekking tot zijn/haar toekomst, dan werd daar eerst open en verhelderend over gesproken. Er werd duidelijk in gegaan op de consequenties die het met zich mee zou brengen of kunnen brengen. Elke keuze werd gerespecteerd, maar alvorens er invulling aan te geven werd er vanuit alle perspectieven naar gekeken. Dit gaf de leerling duidelijkheid in de consequenties van zijn/haar keuze en wanneer de leerling uiteindelijk vast hield aan de keuze die voorheen gemaakt was, kreeg hij/zij ook daadwerkelijk groen licht. Terwijl de uiteindelijke beslissing nog steeds bij de leerling lag, was wel duidelijk geworden wat er verwacht werd in de toekomst. De verbintenis die ten grondslag lag aan deze keuze, was door de leerling zelf genomen en daardoor was het ook de verantwoordelijkheid van de leerling geworden.

Door de verantwoordelijkheid bij de leerling te leggen werd hun gevoel van eigenwaarde zo sterk, dat de motivatie en prestaties en dus ook de resultaten veel hoger lagen dan men voorheen voor mogelijk had ingeschat.

De theorie van Thomas Gordon vulde ik dus aan met het geven van rapport, waarin de eigenwaarde van, het respect voor en de verantwoordelijkheid van de leerlingen was gewaarborgd.

Omdat ik nu niet meer werkzaam ben of wil zijn in het onderwijs en toch mijn capaciteiten wil blijven inzetten voor probleemjongeren, ben ik gaan zoeken naar een alternatief. Reeds enige tijd ben ik bezig met het schrijven van een ondernemingsplan voor een eigen praktijk, waarin ik "drop-outs" en spijbelaars wil gaan opvangen. De plannen bevinden zich nog in de ontwikkelfase zodat een nadere toelichting pas zal volgen als het allemaal zijn definitieve vorm heeft. Het is de bedoeling medio maart 2006 van start te gaan.

Joseph Linnenbank, aspirant bestuurslid

Geconfronteerd met stoornissen in de ouder-kindrelatie, tiener-rebellie jeugdcriminaliteit, zocht de Amerikaanse psycholoog dr. Thomas Gordon begin zeventiger jaren de kern van deze problemen op. Hij ontwikkelde technieken om ouders en kinderen beter te laten communiceren doordat hij er in slaagde de controversie te doorbreken tussen het gezag van de ouders en de vrijheid en zelfstandigheid die het kind eist. Gordons methode gaat uit van de bereidheid van ouders om gemaakte fouten te erkennen en ervan te leren. Het vermijden van fouten in de opvoeding verkleint de tegenstellingen en maakt conflicten bespreekbaar en oplosbaar. Door de bereidheid tot toenadering - tot actief luisteren - herstelt het natuurlijke wederzijdse respect en gaan beide partijen erop vooruit zonder machtsstrijd en zonder hun gezicht te verliezen. De technieken van Thomas Gordon kunnen in bijna elke persoonlijke relatie worden toegepast. Inmiddels wordt de Gordonmethode onderwezen over de hele wereld, ook in Nederland.

Het sprookje van het lelijke eendje, u weet wel, een soort dier dat dacht dat 'ie anders was dan anderen

Een prachtige vreemde vogel die door zijn enorm afwijkende gedrag nog steeds mensen op het verkeerde spoor zet

We verlaten even het bekende terrein van de hoogbegaafden problematiek en gaan naar twee gewone, nog ongebo-
ren baby's.

De ene baby gaat later Rachel heten en de andere Lieke. Dat het beiden meisjes zijn is niet van belang. Wel van belang is dat ze gelijktijdig geboren worden, maar geen familie zijn. En belangrijk ook is: het zijn mensen. En dat maakt dat hun hersengroei verder gaat dan bij andere dieren.

Bovenop de "apenhersens" komen de nieuwe hersenen. Dat is al (al? nog maar!) een vierduizend jaar versterkt aan het ontwikkelen.

Twee hersenhelften groeien met een witte massa cellen. Over die hersenen zit een grijs laagje van rond de 15 gram (die zogenaamde grijze denkmasse). De twee helften zijn verbonden met een verbindingbalk. Dit is meer dan alleen leuk om te weten, want hier gebeurt het namelijk allemaal. In tegenstelling tot alle dubbele lichaamsorganen hebben deze hersenmassa's verschillende functies. De grijze massa kun je zien als een soort harde schijf (als je het vergelijkt met een computer) en de grote witte massa kun je vergelijken met computerprogramma's. Zij schakelen alle binnenkomende gegevens met elkaar en geven dat door aan de grijze massa. Deze massa geeft een reactie (de processor?) en via voor het merendeel onbegrijpelijke verbindingen komen er signalen naar buiten.

Het tikje wat de dokter met een hamer op de knie geeft, met die schoppende beweging als gevolg, is al door de hersenen gesignaleerd voordat de spier reageert. Eerst een signaal naar de hersenen (die het al verwacht hadden, want je wist dat het ging gebeuren). Als het gebeurt, gaat er eerst een signaal omhoog, dan weer omlaag en dan pas komt de spierreactie. Een reflex zeggen ze dan.

De hersenmasse controleert alles en dat ontwikkelt zich steeds maar door.

Bij muizen hebben ze via genetische manipulatie meer hersenmasse laten groeien en ... hun geheugen was langer van kracht. Meer verbindingen, meer vaste data.

"Dit lijkt niet op een sprookje".

Dat klopt, maar je moet wel weten waar het omgaat. Bij het sprookje van de gelaarsde kat hoefde je niet eerst uit te leggen wat laarzen zijn, misschien wel wat een markies is,

maar dat gaat al vertellend. Ik vertel al vertellend verder:

Er zijn zoveel dingen die zo vanzelfsprekend zijn, dat je er niet meer over nadenkt. Waarom is het bijvoorbeeld bij de jongste kleuters belangrijk om de kleuren aan te leren? Ik zag stagiaires met een doos kleurtjes kleuters afvragen. Waarom zag ik dat niet in de peuterspeelzaal? Ze volgen hetzelfde voorschoolse VV E project. Dus, waarom niet? Ook al heeft een baby een relatief heel groot hoofd bij de geboorte, toch zijn de hersenen nog niet volgroeid. De rechterhersenhelft functioneert al voor de geboorte, terwijl de linkerhelft maar heel langzaam op gang komt. Zo'n baby kan nog niets met al die kleuren. Vandaar dat een moderne baby kamer uit de jaren '90 de Dick Bruna kleuren hadden. Daarom gebruikte Dick Bruna die primaire kleuren, want die werden wel onderscheiden. Ik weet dat het grijstinten werden en geen zwakke kleuren. Maar dat is nu niet belangrijk. Pas als die kleurstaafjes in de ogen (ogen zijn een deel van de hersenen) voltooid zijn, kan een kind kleuren gaan onderscheiden. En als dat niet goed ontwikkelt, dan ben je behept met één van de vormen van kleurenblindheid.

Het herkennen van kleuren zegt nog niets over intelligentie, maar over de vorderingen van de hersengroei. Maar als kleuren herkennen een onderdeel van een IQ-test is, dan score je "intelligenter" als de hersenen eerder ontwikkeld zijn. (Ja, ja, intelligent omdat een lichaamsfunctie werkt!) Rechts ontwikkelt zich al veel eerder. Daar zetelt de motoriek. Links ontwikkelt zich veel later en daar zetelt de rede, het denkvermogen, het vermogen om iets te beredeneren. Dat wil zeggen dat je zonder iets ooit ervaren te hebben, toch conclusies kan trekken, als ware het dat je het echt had meegemaakt.

Rachel ligt als foetus keurig in de juiste houding. Ze schopt. Haar ouders reageren daar fel op. Ze hoort dan klanken, maar weet dan nog niet dat die klanken betekenen: "Jan, snel, kom, ze schopt weer, kom dan, kijk straks maar verder naar het voetballen." We weten nu dat de moeder een echo heeft laten doen: het geslacht is bekend.

Zowel vader als moeder voelen aan de gespannen buik en duwen en tasten en zien elkaar trots in de ogen. De kleine Rachel echter ervaart het tasten en duwen als een soort massage. Dan al geeft dat een prettig gevoel. Ze schopt en wordt beloond met nog meer affectie. Weer een nieuw

leerproces is begonnen. Schoppen betekent beloning. De rechterhersenen legt de schopbeweging vast. Weer een ervaring ligt ingebed tussen de zintuigen en de grijze hersenenmassa (nou ja, 15 gram is niet zo'n hele grote massa).

Lieke ligt als foetus rustig in de baarmoeder. Ze schopt. Haar ouders .... enzovoorts.

De kleine Lieke schopt nog eens. Ze registreert dat na schoppen een aangename reactie komt. De rechterhersenen helft legt de schopbeweging niet volledig vast, want Lieke schopt daarna ineens niet meer. Haar linkerhersenen helft heeft deze gewaarwording al vastgelegd en reageert voordat ze schopt: "Als je schopt komt die en die reactie. Probeer maar, dan weet je het zeker. Zo nu weet je het zeker. Oké."

(Let maar eens op welke mensen oké als afronding zeggen in een gesprek. Zij bedoelen dan letterlijk: Afgesproken, zo gaan we het doen, discussie gesloten. En kijk dan eens verder dan je neus lang is.)

Wacht even, hier klopt iets niet. Lieke kan niets links vastleggen want de linkerhersenen helft ontwikkelt zich toch pas ruim een jaar na de geboorte? Ja, gewoonlijk wel. Maar er blijkt nog een gewoonte te ontstaan: links ontwikkelt zich soms bij steeds meer mensen eerder.

"Maar dat is toch niet goed?" Goed gezien.

Als Lieke geboren is, beweegt ze minder. Ze zwaait minder met haar armen en komt dus nooit per ongeluk tegen de rammelaar. Haar ogen kunnen al eerder diepte zien. (Dit is eigenlijk een ongeoorloofde niet-wetenschappelijke gok, maar wat wel vast staat is dat ze opeens de rammelaar grijpt, zonder die lichaamstraining van Rachel), ze wacht en wacht tot ze het zeker weet en grijpt: mis. Ze wacht en wacht en grijpt: raak.

En hier begint de parallel met het sprookje van de prins en de bedelaar. Beide kinderen groeien in een geheel andere wereld op. Rechtse Rachel kruipt, gaat staan en valt en loopt en valt en fietst en valt en fiets en voetbalt en struikelt en valt en voetbalt en turnt en valt enzovoorts.

Linkse Lieke kijkt en wacht en wacht en wacht, gaat staan en loopt, kijkt en wacht en wacht en wacht en fietst weg, kijkt en wacht en wacht en wacht en gaat voetballen, daarna nooit meer. En soms gaat ze turnen met dat ongeoefende brein (rechts) en met links (geoefend brein) kijkt ze de kat uit de boom, kopieert en turnt. Maar dan net zo als bij fietsen: technische beheersing, geen persoonlijke groei, dus ook geen persoonlijke bevrediging. En dan stopt ze tot ieders verbazing ineens met turnen.

Linkse Lieke heeft een meervoudige handicap, ze is left brained, ze is linksdenkend. Haar linker hersenen helft is niet alleen eerder ontwikkeld (Leuk toch, zo'n ontwikkelingsvoorsprong?) maar is ook sterker dan rechts. Haar koude, koude, zakelijke, redelijke, getrainde linkse denkwijze beheerst de rechter activiteiten: het ongeoefende bewegen (weer een beker melk om als rechts niet in de gaten wordt gehouden, want rechts kan niet meer alleen), zelfs de emoties.

"Toe, vertel nou geen sprookjes!"

Alle emoties sturen lichamelijke functies aan. Nooit eens

gelachen met tranen over de wangen? Nooit eens gierend gejakkt met tranen over de wangen? Lieke zelden. Want voordat de lichamelijke functie (de traanklier) in actie komt, zegt links: "Dat weet je al, genoeg, oké."

Rachel lacht en huilt, gelijk Jantje deed.

Lieke is braaf, gelijk Hendrik. En, soms, wordt ze boos, want verdriet, sip voelen, teleurstelling, triestheid, smart en alle andere tranentrekkers (Helaas, ik weet er weinig te noemen, hoe zou dat komen?) zijn voor haar allemaal 1 emotie: een rotgevoel. En dat rotgevoel komt door: ....? Door anderen ....! Dus is het hun schuld. En ze reageert naar de schuldigen. Ze reageert boos, want alle gradaties die ze ooit meemaakte, van razernij tot lichte ergernis, zitten in het zelfde grijze hersencellen vakje: boos.

Als de juf zegt: "Ze is boos op de wereld, het is zo deprimerend om dat te zien.", Dan heeft juf bijna gelijk. Maar de juf heeft nog nooit diep in de ogen van Lieke gekeken en dus heeft ze ook nooit de teleurstelling, de ergernis, het verlies van liefde (de cavia had ook niet het eeuwige leven) enzovoorts, enzovoorts gezien. Gerust nog tien keer enzovoorts.

Lieke en Rachel komen samen in dezelfde kleuterklas. Ze waren vroeger al samen op het consultatiebureau. Maar daar gaat het verhaal meer over de moeders. "Wat moet ik doen? Kijk ze kan al schrijven, ik weet dat ze nog amper een potlood kan vasthouden, maar deze vier krabbels zijn letters en samen vormen ze al in de goede volgorde, mijn naam. En het is extra moeilijk, want mijn naam bevat de twee klank au. Geloof u me niet? Komt het vanzelf weer goed?"

Beiden zijn ze net vier geworden. Lieke bekijkt de mensen om zich heen en legt heel wat herhaalde observaties vast van menselijk gedrag. Ze ziet Rachel bevoegen spelen met zand, in haar eentje, naast enkele anderen, ook in hun eentje, samen met zand, naast elkaar alleen.

Ze ziet zichzelf, ook alleen, ze gaat maar 'samen' zitten op de rand van de zandbak en kijkt en luistert. Haar hersenen (links) werken voluit en leggen veel 'ervaringen' vast voor later.

Een ander kind gooit zand naar haar. Lieke weet dat gooien niet mag en als agressief wordt beschouwd door de grote mensen. Ze gaat iets verder op de rand zitten. Haar klasgenootje blijft zand gooien om haar aandacht te trekken. Hij weet uit ervaring dat na zandgooien een kind zich omdraait en naar je kijkt: contact, bingo.

Lieke voelt weer zand en weet nu zeker: "Ze mogen me niet."

Als thuis die geliefde oom komt en haar drie vinger toont en toonloos zegt: "Hoeveel vingers?", denkt ze diep na. Deze oom, daar valt niet mee te spotten, die heeft altijd een woordje klaar en men hecht waarde aan zijn uitspraken. Ze weet dan nog niet wat een onderwijzer is, maar dat zal ze tot vervelends toe nog wel ervaren. Ze denkt na: "3 vingers, er zijn er 10, die zeven anderen vingers kan ik er niet zien. Drie is wel een erg simpel antwoord, hij zal vast bedoelen ....." Oom is het wachten beu, want hij heeft ervaren dat een antwoord op deze vraag altijd zeer vlot wordt gegeven. Ze hoort hem nog iets zeggen als: "Reken je maar niet rijk, die heeft juist meer tijd nodig, zet je maar

schrap." Of iets dergelijks. Dat weet ze niet meer zo goed, want ze luisterde niet echt, want ze dacht: "Wat had ik dan moeten zeggen?" Daar komt ze later achter, gewoon het meest simpele en domme antwoord. Dan zie je de mensen opfleuren.

Dus, dat doen we dan in het vervolg, oké, jij daar, in je eentje!"

Over Rachel gaat het sprookje niet verder, die leeft haar gewone leventje vol smart en vreugde, zoals het hoort, nog lang en gelukkig.

Als Lieke 53 is (hier wordt het sprookje licht autobiografisch) ontdekt ze dat ze geen lelijk eendje is, maar een mooie zwaan. Maar geloven doet ze het nog niet. En op een dag merkt ze dat ze alleen in huis loopt en licht om een gedachte. Ze lachte echt, zomaar, met echt doorleefde lol. En later lopen er een keer tranen over haar wangen bij de gedachte aan (hier autobiografische censuur) die krenkende opmerking van een collega. Echte droeve tranen lopen over haar wangen. Warme blijdschap loopt aarzelend van binnen uit naar buiten. "Yes." roept ze uit. "Eindelijk volwassen.", beseffend dat dat niet zo is, maar ze voelt dat het wel als een eerste stap kan worden aangemerkt.

Lieke ontmoet andere zwanen, zwanen van het eerste uur. Zwanen die het wel gelukt is om de meervoudige handicap te benutten. "Zondagskinderen" noemt ze hen. Zichzelf schaalt ze in als maandagskind.

Ze werkt hard om via de dinsdag en de woensdag uiteindelijk ook bij de zondag te komen. Maar dat lukt alleen als ze haar linksheid steeds onderkent en rechts verder ontwikkeld.

Ik kan uit betrouwbare bron citeren: het gaat haar goed.

Commentaar; aanvullingen en aanvechtingen; voor elke uiting en vraag ben ik bereikbaar.

Arie van Kessel, apl.kessel@hccnet.nl

In de volgende Hints CopyRight die in maart 2006 verschijnt gaan we verder in op het thema opvoedings- en gedragsproblemen bij hoogbegaafde kinderen. Om u alvast een indruk te geven, lichten we al een tipje van de sluier op.

Zo heeft een van onze redactieleden zich verdiept in een onderzoek waarbij de invloed onderzocht is van bepaalde (vecht-)computerspelletjes op het gedrag van kinderen. Ook kunt u een artikel verwachten van drs. Winny Bosch-Stijns; zij is orthopedagoge en werkt in haar praktijk in Sittard veel met hoogbegaafde kinderen.

Daarnaast blijven we op zoek naar persoonlijke verhalen. Deze kunt u altijd kwijt via redactie@hintnederland.nl. Wilt u uw verhaal met ons delen maar lukt het u niet om dit zelf op papier te zetten dan kan dit ook door onze redactie gedaan worden. Schroom dus niet om contact op te nemen.

Helaas hebben we nog steeds geen reacties gekregen van onze junioren. Dit vinden we erg jammer want ook voor (hen)/jullie is er plek in de CopyRight. Dus laat wat van jullie horen.....

**Inleveren kopij voor de volgende CopyRight:
1 februari 2006**

*De redactie wenst iedereen
gezellige feestdagen en een
gezond en voorspoedig 2006*

Activiteitenkalender

In dit overzicht vindt u de data die de komende tijd van belang zijn. Meer informatie over de betreffende activiteit kunt u vinden via: www.hintnederland.nl en vervolgens doorklikken naar uw eigen HINT-regio.

Wanneer?

Wat?

Waar?

HINT NOORD-BRABANT

Elke tweede dinsdag van de maand	Hoogbegaafden Café	Rode Pimpernel, Hinthamerstraat 109 's-Hertogenbosch
Elke tweede zondag van de maand	kinderbijeenkomst	Basisschool De Vlek, Eikakkerhoeven, Rosmalen
Elke tweede zondag van de maand	Oudercontactochtenden Hint Noord-Brabant	Bestuurskantoor Stichting Signum landgoed Coudewater Berlicumseweg 8 te Rosmalen geb. 43 Willibrorda
woensdag 11 januari om 20.00 uur	bijeenkomst voor ouders inzake overgang basisonderwijs- voortgezet onderwijs	Bestuurskantoor Stichting Signum

HINT NOORD- & ZUID-HOLLAND

zaterdag 14 januari	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 15 januari	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 15 januari	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
dinsdag 17 januari	lezing Jet Barendrecht	De Meridiaan, Dordrecht?
donderdag 2 februari	lezing Willy Peters	Almere?
zaterdag 4 februari	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 5 februari	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 12 februari	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
dinsdag 14 februari	lezing Marianne Pluymakers	Almere?
zaterdag 18 februari	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
donderdag 2 maart	lezing Willy Peters	Meridiaan, Dordrecht?
zaterdag 4 maart	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 5 maart	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 12 maart	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
zondag 19 maart	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zaterdag 25 maart	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
weekend 25 - 26 maart	jongenskamp Zandvoort	Stella Maris, Zandvoort
zaterdag 8 april	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 9 april	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 9 april	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
zaterdag 22 april	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 23 april	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
weekend 22 - 23 april	meisjeskamp Zandvoort	Stella Maris, Zandvoort
zaterdag 13 mei	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 21 mei	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 21 mei	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
zaterdag 10 juni	kinderclub Schoorl	De Oorsprong, Schoorl
zondag 11 juni	kinderclub Voorschoten	Het Pluspunt, Voorschoten
zondag 11 juni	kinderclub BijdeHint	Buurthuis Parkwijk, Almere
weekend 10 - 11 juni	jongenskamp Zandvoort	Stella Maris, Zandvoort

Hint Nederland en de Koepel Hoogbegaafdheid

Hoewel we er in de vroegere Nieuwsbrieven al vaker over gesproken hebben zult u niet zo veel merken van het bestaan van de Koepel, tenzij u congressen en workshops over hoogbegaafdheid bezoekt. Want juist daar kunt u merken wat samenwerking tussen Pharos, HINT, Choochem en Mensa betekent. De gedrukte informatie wordt aangeboden door de Koepel, alle medewerkers dragen een badge van de Koepel. Het is absoluut niet de bedoeling dat het eigene van de verenigingen verloren gaat, integendeel, maar voor onze belangrijkste doelgroep, het onderwijs, is het een bewijs van kracht als we gezamenlijk naar buiten treden. Op die manier kan onze boodschap veel breder bekend worden. Ook de overheden, rijk en gemeente, hebben behoefte aan een vast aanspreekpunt voor de belangenverenigingen. Daar is het dus belangrijk om als Koepel present te zijn.

De Koepel vergadert zo'n vier keer per jaar, maar via e-mail is er vrijwel voortdurend overleg met elkaar. Heel voorzichtig wordt o.a. besproken welke activiteiten beter door de Koepel dan door de eigen vereniging gedaan kunnen worden.

Een goed voorbeeld van die samenwerking is ook het boek "Kinderen en slim zijn", uitgegeven door Kosmos [ISBN 9021544045], helemaal geschreven door leden van de vier verenigingen. Op lezingen zal het boek te koop zijn, vaak tegen een gereduceerd tarief. Vanaf zo'n tien exemplaren is het voordelig om ze via mij te bestellen.

Ook wordt er nagedacht over de juridische vorm van de Koepel. Duidelijk is wel dat het een vorm moet zijn waarbij de aangesloten verenigingen alles te zeggen hebben over de Koepel, maar de Koepel niets over de besluiten van de aangesloten verenigingen.

Theo van Waarden, secretaris HINT Nederland

Regioactiviteiten

HINT Noord- & Zuid-Holland

Weekendkampen

De meisjes- en jongenskampen worden dit jaar weer gehouden in Zandvoort,, De data kunt u vinden in de activiteitenkalender. Tijd: van zaterdagmiddag 17.00 uur tot zondag 17.00 uur. Aanmelden bij Mia Pietersen, tel. 0299-640315 (na 20.00 uur), of m.pietersen@hccnet.nl
Kosten | 20. Aanmelding sluit een week voor de aanvang van het kamp!

Kinderclubs

Voor alle kinderclubs geldt dat in verband met aanschaf van materialen en het zorgen voor voldoende begeleiders opgeven van tevoren gewenst is. Kosten | 2,00 voor het eerste kind en | 1,00 voor elk volgend kind (uit hetzelfde gezin).

Schoorl, De Oorsprong, Damweg 7.

Zaterdags van 14.00 tot 16.00 uur; tel. 072-5091964 of marjanbremer@quicknet.nl

Voorschoten. Zalencentrum "Het Pluspunt", Jan Evertsenlaan 2

Zondags van 14.00 tot 16.00 uur; tel. 071-5615707 of tony@familievoogt.nl

Almere, Buurtcentrum Parkwijk, Haagbeukweg 42.

Zondags van 13.00 tot 15.00 uur; tel. 036-5327801 of m.schaart@planet.nl

Deze activiteiten zijn ook toegankelijk voor leden van HINT-Limburg en HINT-Noord-Brabant!

COLOFON

Deze HINTS COPYRIGHT is een uitgave van HINT Nederland en verschijnt 4x per jaar.

HINT Nederland is een federatie van verenigingen en een stichting voor belangenbehartiging van hoogbegaafden in onderwijs en ontwikkeling.

Voor informatie:

HINT Nederland - Postbus 3074 - 5203 DB 's-Hertogenbosch

www.hintnederland.nl

HINT Noord-Brabant - Postbus 3064 - 5203 DB 's-Hertogenbosch

www.hint-noord-brabant.nl

HINT Noord- & Zuid-Holland - Postbus 32015 - 2303 DA Leiden

www.hintnoordzuidholland.nl

HINT Limburg - Postbus 7193 - 6050 AD Maasbracht

www.hintlimburg.nl